

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

7/2015. sz. vélemény

(az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése és 322. cikkének (2) bekezdése alapján)

a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről szóló 609/2014/EU, Euratom rendeletet módosító tanácsi rendeletre irányuló javaslatról

TARTALOMJEGYZÉK

	Bekezdés
Bevezetés	1–4
Általános észrevételek	5
Egyedi észrevételek	6–23
A héa- és GNI-alapú saját források havonta fizetendő tizenketted részeinek előrehozása	6–8
A héa- és GNI-alapú saját források éves kiigazításának egyszerűsítése	9–11
A GNI-adatok elévülési idejének (az adott pénzügyi évet követő negyedik év) meghosszabbítása	12–14
A késedelmesen rendelkezésre bocsátott összegek után fizetendő kamat	15–17
A bűnügyi nyomozások veszélyeztetésének elkerülése érdekében a tagállamok pénzügyi felelősség alóli mentesítésének lehetősége a vámtartozás könyvelésbe vételének és közlésének elhalasztása esetén	18–20
A beszámolási kötelezettség alá eső vissza nem fizettethető összegekre vonatkozó értékhatár megnövelése	21–23
Következtetés	24

AZ EURÓPAI UNIÓ SZÁMVEVŐSZÉKE

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ), és különösen annak 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdésére, valamint 322. cikkének (2) bekezdésére, tekintettel a Bizottság javaslatára¹,

tekintettel a Tanácsnak a fent említett javaslatra vonatkozó, a Számvevőszék által 2015. szeptember 22-én kézhez vett véleménykérésére,

tekintettel a Számvevőszéknek az Európai Községek saját forrásainak rendszeréről szóló korábbi véleményeire²,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2015. szeptember 14-én elfogadta a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről szóló 609/2014/EU, Euratom rendelet³ módosítására irányuló javaslatot.

2. A 609/2014/EU, Euratom rendelet az 1150/2000/EK, Euratom⁴ rendelet helyébe lép és a 2014/335/EU, Euratom határozattal⁵ egy időben lép hatályba, miután ez utóbbi rendeletet

¹ COM(2015) 447 final, 2015. szeptember 14.

² 7/2014. sz. vélemény (HL C 459., 2014.12.19., 1. o.), 2/2012. sz. vélemény (HL C 112., 2012.4.18., 1. o.), 2/2008. sz. vélemény (HL C 192., 2008.7.29., 1. o.), 2/2006. sz. vélemény (HL C 203., 2006.8.25., 50. o.), 4/2005. sz. vélemény (HL C 167., 2005.7.7., 1. o.) és 7/2003. sz. vélemény (HL C 318., 2003.12.30, 1.o.).

³ A Tanács 2014. május 26-i 609/2014/EU, Euratom rendelete a tradicionális, a héa- és a GNI-alapú saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről (HL L 168., 2014.6.7., 39. o.).

⁴ Az 1377/2014/EU, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 367., 2014.12.23., 14. o.) módosított, a Községek saját forrásainak rendszeréről szóló 2007/436/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló, 2000. május 22-i 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 130., 2000.5.31., 1. o.).

minden tagállam saját alkotmányos előírásainak megfelelően jóváhagyta⁶. Ezért a javasolt módosítások nem már hatályban levő szabályokat érintenek.

3. A 609/2014/EU, Euratom rendelet határozza meg a saját források rendelkezésre bocsátására (beleértve a rendelkezésre bocsátás időbeni ütemezését, az összegek kiigazítását, a késve rendelkezésre bocsátott eszközökre számított kamatot és a vissza nem fizettethető összegeket), valamint a Bizottság készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekre vonatkozó szabályokat. Ezenkívül további gyakorlati előírásokat tartalmaz az alátámasztó dokumentumok tagállamok általi megőrzésére, a tagállamok által nyújtott információkkal kapcsolatos igazgatási együttműködésre, valamint a tagállamok által saját forrásokról vezetendő számlákra vonatkozóan.

4. A Bizottság által javasolt leglényegesebb változtatások a következők:

- a héa- és GNI-alapú saját források havonta fizetendő tizenkettő részének előrehozása;
- a héa- és GNI-alapú saját források éves kiigazításának egyszerűsítése;
- a GNI-adatok elévülési idejének (az adott pénzügyi évet követő negyedik év) meghosszabbítása;
- a késedelmesen rendelkezésre bocsátott összegek után fizetendő kamatot érintő változások;
- a bünygyi nyomozások veszélyeztetésének elkerülése érdekében a tagállamok pénzügyi felelősség alóli mentesítésének lehetősége a vámtartozás könyvelésbe vételének és közlésének elhalasztása esetén;
- a beszámolási kötelezettség alá eső vissza nem fizettethető összegekre vonatkozó értékhatár megnövelése.

⁵ A Tanács 2014. május 26-i 2014/335/EU, Euratom határozata az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről (HL L 168., 2014.6.7., 105. o.).

⁶ A 2014/335/EU, Euratom határozat és a 609/2014/EU, Euratom rendelet 2014. január 1-jétől visszamenőlegesen lép hatályba.

ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK

5. 7/2014. sz., 2/2012., 2/2008. és 2/2006. sz. véleményében a Számvevőszék aggodalmát fejezte ki az uniós költségvetést finanszírozó sajátforrásrendszer bonyolultságával és átláthatóságának hiányával kapcsolatban. A javasolt módosítások nem hoznak lényeges változásokat a jelenlegi rendszerbe, hanem pusztán a kért összegek rendelkezésre bocsátási folyamatának egyes elemeivel foglalkoznak. Némelyik javasolt módosítás a Bizottság likviditás- és készpénzigényére vonatkozik. A Számvevőszék megjegyzi, hogy a javasolt módosítások közül néhány a Számvevőszék korábbi véleményeiben, éves jelentéseiben és különjelentéseiben megfogalmazott kérdésekkel foglalkozik.

EGYEDI ÉSZREVÉTELEK

A héa- és GNI-alapú saját források havonta fizetendő tizenkettő részének előrehozása

6. A 609/2014/EU, Euratom rendelet alapján a Bizottság felkérheti a tagállamokat, hogy a pénzügyi év első negyedévében a költségvetésbe befizetendő héa- és GNI-alapú saját források havonta esedékes tizenkettő részének folyósítását egy-két hónappal hozzák előre. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a Bizottság az első negyedév során két tizenkettő rész befizetését hozhatja előre. A Bizottság az előrehozatalról a kért folyósítási dátum előtt legalább két héttel értesíti a tagállamokat.

7. A Bizottság azt javasolja, hogy az előrehozható összeget a két tizenkettőről növeljék három tizenkettőre, a kapcsolódó időszakot pedig az első negyedévről a pénzügyi év első hat hónapjára. A tagállamok értesítésére vonatkozó kéthetes határidő változatlan marad. A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy a Bizottság a pénzügyi év első hat hónapja során a tagállamokat legalább két héttel előre értesítve bármikor kérheti legfeljebb három tizenkettőnyi rész befizetésének előrehozását.

8. A Számvevőszék véleménye szerint a Bizottságnak lehetőséget kell adni arra, hogy a kifizetési kérelmek megfelelő időben történő finanszírozásához szükséges készpénzt lehívassa a tagállamoktól. Mivel ezek a lehívási kérések azonban likviditási problémákat okozhatnak a tagállamokban, ezért a Bizottságnak olyan rendszert kell kidolgoznia, amellyel

jobban tervezheti a készpénzszükségletét és növelnie kell a további tizenkettedek befizetésére irányuló kérések minimális értesítési idejét.

A héa- és GNI-alapú saját források éves kiigazításának egyszerűsítése

9. Az 1150/2000/EK, Euratom rendelet 10. cikke értelmében a saját források héa- és GNI-alapú kiigazítására⁷ minden év decemberének első munkanapján kerül sor. Ezek a kiigazítások évről évre változnak, és lehetnek pozitívak (a tagállamok által fizetendő további befizetések) vagy negatívak (a tagállamoknak visszatérítendő összegek). Ezek a kiigazítások nagyon nagy összegeket is eredményezhetnek. A Tanács ezért elfogadta az 1150/2000/EK, Euratom rendeletet módosító 1377/2014/EU, Euratom rendeletet, amely 2014. november 30-i visszamenőleges hatállyal lehetővé tette a tagállamok számára, hogy rendkívüli körülmények fennállása esetén a kiigazításokat a következő év szeptemberének első munkanapjáig bocsássák rendelkezésre. 7/2014. sz. véleményében a Számvevőszék megjegyezte, hogy ez a módosítás növelheti a saját források rendszerének bonyolultságát.

10. A jelenlegi javaslat szerint a Bizottság számítaná ki a héa- és GNI-kiigazításokat⁸ és a tagállamokat az $n+1$. év januárjában értesítené hivatalosan a végleges összegekről.

A Bizottság ugyanakkor az egyes tagállamoknak az összes tagállam $n+1$. évi költségvetésben figyelembe vett GNI-jében való részesedésének megfelelően kiszámítaná a kiigazítások teljes összegének a tagállamok közötti újrafelosztását.

11. A javaslat nem tesz szükségessé pótköltségvetést és a Bizottság enyhíti a tagállamoknak a kiigazításokhoz kapcsolódó összegek megfizetésével kapcsolatos készpénzigényével

⁷ A tagállamoknak minden évben frissíteniük kell GNI- és héa-adataikat azokra az évekre nézve, ahol még lehet változás (négyéves időszak), illetve foglalkozniuk kell a fenntartások tárgyát képező kérdésekkel. A Bizottság e tájékoztatás alapján számítja újra az előző évekre vonatkozó tagállami héa- és GNI-hozzájárulásokat.

⁸ Az $n-1$. és a korábbi évekre vonatkozó, a tagállamok által a Bizottságnak a hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló 1989. május 29-i 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 155., 1989.6.7., 9. o.) 7. cikkének (1) bekezdésével és a piaci áron számított bruttó nemzeti jövedelem összehangolásáról szóló, 2003. július 15-i 1287/2003/EK, Euratom tanácsi rendelet (GNI-rendelet) (HL L 181., 2003.7.19, 1. o.) 2. cikkének (2) bekezdésével összhangban átadott héa- és GNI-adatok alapján.

kapcsolatos hatást⁹. Ezenkívül több időt biztosít az értesítés dátuma (február 1-je előtt) és az összegek tagállamok általi rendelkezésre bocsátásának napja (június 1.) között, ezért csökkenti a tagállamok költségvetési és likviditási bizonytalanságát. A Számvevőszék véleménye szerint a javaslat előrelépés a saját források rendszerének egyszerűsítésében.

A GNI-adatok elévülési idejének (az adott pénzügyi évet követő negyedik év) meghosszabbítása

12. A 609/2014/EU, Euratom rendelet szerint a GNI-adatokban történt változásokat csak az adott pénzügyi évet követő negyedik év szeptember 30-ig lehet figyelembe venni.

13. A Bizottság azt javasolja, hogy ezt a határidőt az adott pénzügyi évet követő negyedik év november 30-ig hosszabbítsák meg.

14. Mivel a tagállamok szeptember 22-én adják meg a GNI-adatokat¹⁰, a Bizottságnak nem biztos, hogy elegendő ideje marad azok értékelésére az elévülés előtt. Ezért a Számvevőszék üdvözli a javasolt hosszabbítást.

A késedelmesen rendelkezésre bocsátott összegek után fizetendő kamat

15. A 609/2014/EU, Euratom rendelet a fizetendő kamatot az irányadó kamatláb (az Európai Központi Bank vagy nem euróövezeti központi bankok fő refinanszírozási műveleteire vonatkozó kamatláb) két százalékponttal növelt értékeként határozza meg, amely 0,25 százalékponttal növekszik a késedelem minden egyes hónapja után. A megemelt kamatlábat a késedelem teljes időtartamára (az esedékesség napjától az összeg bizottsági számlán történő jóváírásáig) alkalmazni kell.

16. A Bizottság javaslata a kamatláb emelésének mértékét 2-ről 3,5 százalékpontra növelné és fenntartaná a havi 0,25 százalékpontos növekményt. Ezenkívül a növekedés teljes mértékét 20 százalékpontban maximalizálná.

⁹ A javaslat nincs hatással a Bizottság költségvetésére és számláira. A tagállamok csak a rájuk vonatkozó GNI-arányos hozzájárulás figyelembevételével kiszámított összegeket fizetik ki (vagy kapják meg).

¹⁰ Lásd: az 1287/2003/EK, Euratom rendelet 2. cikkének (2) bekezdése.

17. A Számvevőszék véleménye szerint egyensúlyra kell törekedni a tagállamoknak a fizetési kötelezettségeik teljesítésére történő ösztönzése és a késedelmesen rendelkezésre bocsátott összegekre felszámított kamatok arányossága között. A Számvevőszék ezért kedvezően értékeli a kamatláb növelésére vonatkozó plafonra irányuló javaslatot.

A bűnügyi nyomozások veszélyeztetésének elkerülése érdekében a tagállamok pénzügyi felelősség alóli mentesítésének lehetősége a vámtartozás könyvelésbe vételének és közlésének elhalasztása esetén

18. A 609/2014/EU, Euratom rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák i. a vis maior okán vagy ii. a más, a tagállamoknak fel nem róható okokból behajthatatlannak bizonyuló tradicionális saját forrásokra vonatkozóan megállapított jogosultságoknak megfelelő összegeket.

19. A Bizottság egy további bekezdés hozzáadását javasolja, amelynek értelmében a tagállamok olyan esetekben is mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák az összegeket, ha az adott tétel könyvelésbe vételének és közlésének az elhalasztása bűnügyi nyomozás veszélyeztetésének elkerülése érdekében történik. Ez a mentesítés csak három feltétel¹¹ teljesülése esetén történhet meg:

20. A Számvevőszék véleménye szerint ez a módosítás összhangban állna az uniós vámkódex¹² hasonló rendelkezésével és lehetővé tenné a tagállamok számára az Unió pénzügyi érdekeinek jobb védelmét. A tagállamokban azonban a bűnügy (és ennél fogva a bűnügyi nyomozás) fogalommeghatározása nincs harmonizálva. Ezenkívül a Számvevőszék úgy véli, hogy a javasolt feltételek túl nagy teret hagynak az értelmezésre.

¹¹ Ezek a feltételek a következők:

- a) a bűnügyi nyomozások igazoltan az Unió pénzügyi érdekeit védik;
- b) a bűnügyi nyomozásokat gondosan folytatják le;
- c) a nemzeti vámokat és adókat nem részesítik kedvezőbb elbánásban, mint az ilyen behajthatatlan jogosultságokat.

¹² Lásd: az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 269, 2013.10.10., 1.o.) 102. cikkének (3) bekezdése és 105. cikkének (6) bekezdése.

A beszámolási kötelezettség alá eső vissza nem fizettethető összegekre vonatkozó értékhatár megnövelése

21. A 609/2014/EU, Euratom rendelet értelmében a tagállamok jelentést nyújtanak be a Bizottságnak az 50 000 eurót meghaladó összegű behajthatatlannak tekintett megállapított jogosultságokról¹³.

22. A Bizottság azt javasolja, hogy szolgálatai és a tagállamok igazgatási terheinek csökkentése érdekében ezt az értékhatárt növeljék a kétszeresére, 100 000 euróra.

23. A Számvevőszék üdvözli a módosítást és megjegyzi, hogy az értékhatárt 2004 óta nem vizsgálták felül¹⁴. A Bizottság az új értékhatárt a múltbeli adatok alapján számította ki, szem előtt tartva, hogy az igazgatási terhek csökkentése ne járjon a beszedendő összegek indokolatlan mértékű csökkenésével. A Számvevőszék megjegyzi továbbá, hogy ezeket az eseteket a Bizottság a tagállamoknál tartott éves vizsgálatok során továbbra is értékelheti.

KÖVETKEZTETÉS

24. A 609/2014/EU, Euratom rendelet javasolt módosításai javítanák a saját források rendelkezésére bocsátására vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos jelenlegi helyzetet.

¹³ Ez azokra a könyvelési tételekre vonatkozik, amelyet a hagyományos saját források számlákról behajthatatlanná minősítés miatt leírnak. A Bizottság elemzi az eseteket és értékeli, hogy fennállnak-e a 609/2014/EU, Euratom rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek ahhoz, hogy tagállamok mentesüljenek azon kötelezettség alól, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássák az érintett összegeket.

¹⁴ Lásd: a Községek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728/EK, Euratom határozat végrehajtásáról szóló 1150/2000/EK, Euratom rendelet módosításáról szóló, 2004. november 16-i 2028/2004/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 352., 2004.11.27., 1. o.) 1. cikkének (13) bekezdése.

A véleményt 2015. november 11-i luxembourgi ülésén fogadta el a Milan Martin CVIKL számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
elnök